

PESTPROTOCOL

2College Cobbenhagen

Inhoudsopgave

A. Inleiding	3
B. Wet- en regelgeving	4
C. Plagen of pesten	4
D. Preventie	6
E. Maatregelen	7
1. Algemeen	7
1.1 Vijfsporen aanpak	7
2. Stappen binnen de school	9
2.1 Eerste signalering	9
2.2 Tweede signalering	9
2.3 Derde signalering	9
3. Klachten	10
Bijlage I: Leidraad voor gesprekken met de mentor	11
Bijlage II: Leidraad voor nazorggesprekken	12
Bijlage III: Anti-pestcontract	14

A. Inleiding

Voor u ligt het pestprotocol van 2College Cobbenhagen.

Dit pestprotocol heeft als doel om alle leerlingen en medewerkers op 2College Cobbenhagen zich veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en hun werkzaamheden goed kunnen uitvoeren.

2College ziet het als haar primaire verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het kind naar volwassenheid. Dit staat omschreven in de identiteit van 2College. In dit proces worden we gedreven door:

- Respect
- Zorg
- Verantwoordelijkheid
- Veiligheid
- Verdraagzaamheid
- Goede communicatie.

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor iedereen, zodat indien er zich ongewenste situaties voordoen, wij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

In dit protocol is vastgelegd hoe wij het pestgedrag van de betrokkenen (leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers) benaderen.

Via dit protocol wil 2College Cobbenhagen alle betrokkenen op de ernst van pesten wijzen en daarnaast zowel handreikingen geven om te werken aan een veilige school als een stappenplan bieden bij systematisch pestgedrag.

Dit document zal jaarlijks onderhouden en zo nodig bijgesteld worden.

Voorlopig vastgesteld directeur-bestuurder	Februari 2013
Instemming MR	April 2013
Instemming personeelsraad	April 2013
Instemming leerlingenraad	April 2013
Definitief vastgesteld directeur-bestuurder	April 2013
Ingangsdatum (schooljaar 2013 – 2014)	Augustus 2013

B. Wet- en regelgeving

Artikel 3 uit de Arbowet en de cao-afspraken verplichten scholen om leerlingen en personeel te beschermen tegen seksuele intimidatie, agressie, geweld en pesten. Pesten kan gezien worden als een verschijningsvorm van fysiek en/of psychisch geweld. Uitgaande van deze interpretatie, zijn scholen verplicht een anti-pestbeleid te voeren, bestaande uit lessen, introductieprogramma, et cetera.

Kwaliteitswet (1998)

Leerlingen, ouders, personeelsleden die klachten hebben over pesten, agressie of andere vormen van onveiligheid kunnen gebruikmaken van hun klachtrecht, conform de kwaliteitswet. Zij kunnen een klacht indienen bij de onafhankelijke klachtencommissie waarbij de school zich aangesloten heeft.

Civiel recht

Indien ouders, school, de externe vertrouwenspersoon, het bevoegd gezag en de klachtencommissie er samen niet uitkomen, kan ook de civiel juridische weg bewandeld worden.

Strafrecht

Sommige vormen van pesten, zoals vernieling van eigendommen, mishandeling en stalking zijn strafbaar conform het Wetboek van Strafrecht.

Digitaal pesten staat niet als zodanig genoemd in het Wetboek van Strafrecht. Echter lijkt (of is) digitaal pesten vaak smaad, laster of bedreiging, welke wel staan opgenomen in het Wetboek van Strafrecht. Een persoon kan daardoor in vele gevallen van digitaal pesten aangifte doen.

C. Plagen of pesten

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een veilige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Er is zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen goed om te gaan met allerlei conflicten. Dat is een vaardigheid die later in het leven van pas komt bij conflicthantering.

We spreken van pestgedrag als het slachtoffer zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij echt pestgedrag zien we ook altijd een vaste rolverdeling terug bij de betrokkenen. De

belangrijkste eigenschappen van pestgedrag zijn het bedreigende, het systematische en het rolvaste karakter.

Voorbeelden van pestgedrag:

Verbaal:

- Vernederen;
- Schelden;
- Dreigen;
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas;
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken;
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek:

- Trekken en duwen of spugen;
- Schoppen en laten struikelen;
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten;
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen fietsen;
- Een kind dwingen om persoonlijk bezit af te geven;
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen met als gevolg dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingen;
- Uitsluiten.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of persoonlijke eigendommen;
- Beschadigen en kapotmaken van persoonlijke eigendommen.

Digitaal pesten

Leerkrachten dienen ook alert te zijn op digitale pestvormen. Een pestvorm die voor veel kinderen erg bedreigend is, is het zogenaamde 'online-pesten'. Kinderen pesten elkaar via Whatsapp, Twitter, Facebook en/of andere social media. Er wordt flink gescholden en bedreigd. Veel kinderen praten hier niet over en ouders houden soms onvoldoende toezicht op het gedrag van hun eigen kind en dat van anderen op de computer of telefoon. Leerkrachten hebben minder of geen zicht op het gebruik van de computer/telefoon buiten schooltijd, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen. Het is daarom zaak om in geval van digitaal pesten in een zo vroeg mogelijk stadium als ouders en leerkracht contact te leggen om gezamenlijk het probleem aan te kunnen pakken.

Als aanvulling op dit pestprotocol is sinds 2013 het protocol "Incidenten sociale netwerksites" ingezet. Deze is online in te zien op de website van 2College Cobbenhagen of op te vragen bij de zorgcoördinator.

Kortom:

Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel.

Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

D. Preventie

Pesten en agressie vinden in toenemende mate plaats met behulp van digitale media als Social Media, Whatsapp e.d. De gedragsregels zijn algemeen geformuleerd en gelden dus ook voor communicatie via dergelijke media.

De school ontplooit de volgende activiteiten om pesten te voorkomen:

- Streven naar een goed pedagogisch schoolklimaat door leerlingen veiligheid en geborgenheid te bieden: gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar zijn belangrijke onderwerpen
- Bewustwordingsproces
- Scholing van personeel op het gebied van pesten
- Het fenomeen pesten wordt met enige regelmaat onder de aandacht gebracht van leerlingen en personeel. Dit gebeurt door middel van:
 - Begeleidingslessen en lessen leefstijl door de mentoren
 - Mondelinge of schriftelijke informatie. Hiermee bedoelen we onder andere onze gedragscode en de code "digitale media"
 - Thematische activiteiten (pestprojecten met daaraan gekoppeld films en verhalen over pesten).
 - Sociale vaardigheidstrainingen.
 - Informeren van ouder(s)/verzorger(s) over thematische activiteiten of projecten die te maken hebben met sociale veiligheid.
 - Bespreken van gedrag van leerlingen tijdens regelmatige leerlingbesprekingen en eventuele oplossingsgerichte plannen opzetten.

E. Maatregelen

1. Algemeen

Door dit protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders. Deze vorm van samenwerken wordt de vijfsporenaanpak genoemd. Daarbij worden gebeurtenissen die te maken hebben met de peestsituatie vastgelegd, zodat het verloop gevolgd kan worden. Hierdoor ontstaat helderheid voor alle partijen.

Het feit dat de school er beleid op gemaakt heeft, geeft aan dat de school onderkent dat pesten een probleem is en dat het niet gedoogd wordt. Wanneer zij vervolgens direct optreedt wanneer er sprake is van pesten, is het voor de pesters duidelijk dat wat ze doen risico met zich meebrengt.

1.1 De vijfsporenaanpak

Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

Steun bieden aan het kind dat gepest wordt:

- Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- In overleg met het kind bepalen of deskundige hulp gewenst is; bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaarder te worden.
- Zorgen voor nazorggesprekken.

Steun bieden aan het kind dat zelf pest:

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Grenzen stellen en daar consequenties aan verbinden.
- Zorgen voor nazorggesprekken.

De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen:

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van peestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

- Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie, de mentoren, de docenten en het overig personeel voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt huidige situatie rond pestbeleid in kaart (bijvoorbeeld via de quick scan pestbeleid).
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

2. Stappen binnen de school

2.1 Eerste signalering

Wanneer er een melding wordt gemaakt dat een leerling gepest wordt, wordt de mentor van de betreffende leerling ingeschakeld. Deze zal met de leerling in gesprek gaan om de ernst en omvang van het pesten in te schatten. Een leidraad voor het voeren van deze gesprekken is te vinden in bijlage I. Samen met het slachtoffer zal de mentor de eerste gesprekken aangaan met de pester(s). De ouders van beide partijen worden op de hoogte gebracht. Er worden tijdens deze gesprekken altijd afspraken gemaakt over de verdere omgang met elkaar. Deze afspraken worden vastgelegd in het digitale dossier van alle betrokken leerlingen. Enkele weken later zal er een evaluatie plaats vinden m.b.t. de stand van zaken van de eerste signalering.

2.2 Tweede signalering

Wanneer melding wordt gemaakt dat de afspraken bij de eerste signalering niet worden nageleefd, nodigt de mentor samen met de leerlingcoördinator of teamleider de betrokkenen uit voor een tweede gesprek. Een leidraad voor het voeren van deze gesprekken is te vinden in bijlage I. Tijdens dit gesprek worden met de betrokkenen heldere afspraken gemaakt omtrent het pesten. Er zullen ook duidelijke sancties worden besproken indien één van de betrokkenen de afspraken niet nakomt. Deze afspraken, inclusief sancties, worden in de vorm van een anti-pestcontract (zie bijlage III) op papier gezet. Dit contract wordt door alle betrokkenen ondertekend. De mentor, leerlingcoördinator of teamleider neemt contact op met de ouders van alle betrokkenen en neemt de inhoud van het anti-pestcontract met hen door.

2.3 Derde signalering

Indien er na de eerste en tweede signalering geen verbetering optreedt worden de pester(s) en gepeste(n) uitgenodigd door de leerlingcoördinator of teamleider voor een derde, laatste gesprek. In dit gesprek worden aan de ouders de sancties duidelijk gemaakt zoals afgesproken in het tweede gesprek. Een leidraad voor het voeren van deze gesprekken is te vinden in bijlage I.

De sancties kunnen uiteenlopen naar mate de leerlingcoördinator of teamleider de ernst van het pesten inschatten, sancties kunnen zijn:

1. Een x aantal uren nablijven. In deze uren wordt een werkstuk gemaakt over pesten en de impact daarvan. Tijdens deze uren vinden er ook regelmatig gesprekken plaats.
2. Interne schorsing. Tijdens schorsing wordt een werkstuk gemaakt over pesten en de impact daarvan. Tijdens deze schorsing vinden ook regelmatig gesprekken plaats.
3. Externe schorsing. Tijdens schorsing wordt een werkstuk gemaakt over pesten en de impact daarvan. Na deze schorsing vindt een gesprek over de verdere gang van zaken plaats.
4. Verwijdering van school.
5. Aangifte bij de politie.

3. Klachten

Wanneer ouders, leerlingen of anderen van mening zijn dat de school bij het handelen bij pesten in gebreke is gebleven, kunnen zij een klacht indienen volgens de OMO-klachtenregeling. De procedure van deze klachtenregeling is na te lezen in het algemene deel van de schoolgids van 2College.

Bijlage I: Leidraad voor gesprekken met de mentor

Bij een signalering van pesten gaat in eerste instantie de mentor het gesprek aan met de betrokkenen. Als leidraad kunnen de volgende punten worden meegenomen in het gesprek.

In dat geval wordt de gepeste door de mentor aangesproken:

- Laat merken dat je wilt helpen maar doe nog niets!
- Kijk of je het zelf kunt waarnemen.
- Ga het gesprek met het gepeste kind buiten de les aan. Bijvoorbeeld na schooltijd of in de pauze. Zo voorkom je dat andere kinderen mee kunnen luisteren en het kind een onveilig gevoel krijgt.
- Luister naar het kind en stel vragen.
- Bespreek dan samen met de leerling wat hij/ zij al heeft gedaan om het pesten te stoppen.
- Bedenk samen de volgende stap: 'wat gaan we er nu samen aan doen?'
- Doe niets buiten de leerling om, want daar zijn veel leerlingen juist zo bang voor.

In dat geval wordt de pester door de mentor aangesproken:

- Ga het gesprek met de pester buiten de les aan; ga het gesprek met de pester aan zonder anderen.
- Spreek de pester aan en maak hem duidelijk dat hij moet stoppen met het pesten.
- Maak de pester bewust van het effect van zijn gedrag.
- Afhankelijk van de ernst van het pesten kan een straf worden uitgedeeld. Contact opnemen met de ouders is één van de mogelijkheden

Spreek de pester en de gepeste samen aan:

- Ga het gesprek met de pester en de gepeste buiten de les aan.
- Vertel dat je op de hoogte bent van alle gebeurtenissen.
- Vat kort samen wat je hebt afgesproken met beide partijen.
- Blick niet te veel terug, maar blijf zoeken naar oplossingen voor de toekomst.
- Geef beide partijen de ruimte om te reageren. Laat ze wel uitpraten, kap tussentijdse opmerkingen af.
- Maak beide partijen bewust van de mogelijke consequenties.
- Geef ze de ruimte om hun verhaal naar elkaar toe te doen. Blijf er wel bij.
- Geef ze de ruimte om eventueel excuses aan te bieden en elkaar de hand te schudden, maar forceer niks.

Bijlage II: Leidraad voor nazorggesprekken

- **Doel aangeven**

Geef kort en bondig aan wat het doel is van het gesprek. Doe dit in grote lijnen (weinig details) en benoem de norm. Bijvoorbeeld: 'Ik wil met je bespreken wat er gebeurd is, om dit in de toekomst te voorkomen.'

- **Procedure uitleggen**

Leg uit hoe je het gesprek wilt opbouwen, welke stappen je achtereenvolgens wilt zetten. Hierdoor heb je het initiatief aan jouw kant en het geeft houvast. Tegelijkertijd biedt de procedure ook structuur voor de leerling. Deze weet daarmee dat jij weliswaar begint te vertellen, maar dat ook de leerling daarna 'aan de beurt komt'. Zeg bijvoorbeeld: "Ik vertel wat er volgens mij is gebeurd en wat daarvan de gevolgen zijn, daarna wil ik graag jouw verhaal horen. Ik wil daarna kijken hoe het komt dat dit gebeurd is en hoe we het in de toekomst kunnen voorkomen. Aan het eind zullen we hierover afspraken maken."

- **Incident beschrijven**

Geef aan wat er is gebeurd. Vertel over de gebeurtenis in chronologisch stappen. Doe dit neutraal (beschrijvend en niet beschuldigend) want een leerling blijft kalmer bij het luisteren naar feiten dan naar verwijten. Een neutrale beschrijving bevat vooral feiten en zo min mogelijk interpretaties. Gebruik duidelijke taal. Een geheugensteun bij het vertellen over het incident is KCK: KORT – CONCREET – KRACHTIG.

- **Gevolgen benoemen**

Geef aan wat de gevolgen zijn van het gedrag van de leerling op verschillende gebieden: schade aan personen, schade aan spullen, schade aan de sfeer, aan relaties doordat mensen in de omgeving van de leerling bang of boos worden.

- **Vragen om een reactie**

In de meeste gevallen zal de leerling uit zichzelf geneigd zijn te reageren omdat mensen de neiging hebben zich te verweren en anderen (een deel van) de schuld te geven en/of verklaringen voor hun gedrag aan te voeren. Luister naar de reactie van de leerling, vraag door over zaken die vaag of onduidelijk zijn en vat samen wat de leerling zegt.

- **Oorzaken zoeken**

Verleg vervolgens de aandacht naar de vraag 'Hoe komt het dat dit gebeurd is?' Hierover zal de leerling waarschijnlijk al iets gezegd hebben in de eerste reactie. Zoek dit goed uit en kijk kritisch naar het gedrag van de leerling. Als blijkt dat de leerling steeds gefrustreerd raakt over een bepaald aspect van het pesten, ga dan samen na of de oorzaak van die frustratie kan worden weggenomen. Kijk ook naar de redenen dat de leerling gefrustreerd raakt en maak daar afspraken over.

- **Afspraken maken**

Sluit het gesprek af met concrete afspraken die bijdragen aan de preventie. Laat de leerling hierover ook zelf nadenken. Eigen ideeën zijn immers makkelijker uit te voeren dan andermans ideeën. Geef ook aan wie je zult informeren over de afspraken en wanneer je weer op de afspraken zult terugkomen.

Bijlage III: Anti – pestcontract

Ik benader iedereen met respect, zowel binnen als buiten de school.

Afspraken:

-
-
-
-
-
-

Voorbeelden van afspraken:

- *Ik zal anderen vertrouwen.*
- *Ik zal anderen helpen.*
- *Ik zal niemand uitlachen.*
- *Ik zal over niemand de baas spelen.*
- *Ik zal niet zielig doen.*
- *Ik zal mensen die zich niet aan bovenstaande regels houden, daarop aanspreken.*

Hieronder is ruimte om zelf in te vullen wat je in bovenstaand lijstje mist.

- *Ik zal*
- *Ik zal*
- *Ik zal*

Door mijn handtekening onder dit contract te zetten, beloof ik dat ik mijn uiterste best zal doen bovenstaande afspraken na te leven.

Naam:

Klas:

Datum: